

פרשת חוקת

זאת התורה, אדם כי ימות באהלה! (יט, יד)

כל העם היהודי אדם אחד!

אדם כי ימות באוהלה- דורשים חז"ל אדם כי ימות באוהלה של תורה. ואומרת הגמרא (שבת פג:): שאין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה!

שואל ה"שפת אמת" על דברי הגמרא: הרי כתוב וְחַי בְּקֶהֱם (ויקרא יח ה,') ולא שימות בהם. אז איך התורה דורשת מאתנו להמית את עצמינו בשבילה? עונה השפת אמת, שמה שכתוב שאין התורה מתקיימת אלה במי שממית את עצמו עליה, מדובר באדם שממית את העצמיות שלו בשביל לימוד התורה. כלומר אסור לאדם להיסחף אחר העולם הזה ותאוותיו כי אז הוא מתרחק מהתורה. אך אם הוא מוותר מעצמו למען התורה, הרי התורה מתקיימת בו, ומחייה אותו!

מבינים אנו מדברים אלו שאדם צריך לוותר בכדי להצליח בלימוד התורה! הגעת מהעבודה עייף, אתה רוצה רק לשבת לאכול, ו"להיזרק" על הספה. אתה מוכן להישבע שאתה לא מסוגל לצאת מהבית. נזכר אתה במטלות בית שדחית כבר חודש, אך אתה מוכן לעשות אותם היום, בתמורה לכך שלא תצטרך לצאת ולו לרגע ממפתן הדלת. הרגשה של כאב ראש סמוי, שמחזק את ההרגשה שאולי מוטב שתישאר על הספה על מנת לאסוף כוחות ולהתחזק... **על מצבים אלו בדיק דברו חז"ל.**

אדם צריך להמית את התירוצים שנכנסים לו לראש, לעשות מאמץ וללכת לשיעור התורה הקבוע. ורק אז התורה תתקיים בו, ותשפיע עליו ברוגע, שיפור המידות, ישוב הדעת, וכו' ..

נכתב "אדם, כי ימות באהלה." מהי משמעות המילה "אדם" בפסוק זה?

הגמרא אומרת (יבמות סא): "תניא ר' שמעון בן יוחאי אומר: אתם [ישראל] קרויים אדם, ואין העובדי כוכבים קרויים אדם." ויש להבין למה דווקא ישראל קרויים אדם ואומות העולם לא?

ואפשר להבין על פי **מעשה** שאירע בשנת תרע"ב, כשהתקיים בקייב משפטו של יהודי שנאשם [כמה מפתיע] בחטיפת ילד נוצרי, ושימוש בדמו לאפיית מצות. [אחת העלילות שכנראה המציאו הנוצרים רק בגלל העובדה שפסח נחגג כל שנה, וכך יש אפשרות להתארגן לפרעות ביהודים כל שנה בתאריך קבוע]. בית המשפט קבע שאים אותו יהודי לא יוכיח את חפותו בתאריך שנקבע למשפט, אחת דינו למיתה.

כמובן שהייתה דאגה רבה בקהילה היהודית. את מי אפשר לשלוח על מנת לסנגר על אותו יהודי? מי יוכל למצוא איזה פתח להוציא אותו זכאי מול השופטים הרשעים?

בקהילה רחוקה מקייב במרחק של כמה ימים, התגורר רב צדיק וחכם. ברגע ששמע את הבשורה על עלילת הדם הנוראית, ארז את מקלו ויצא למסע ארוך, בכדי לעזור במה שאפשר במשפטו של היהודי הנאשם ללא עוול בכפו. ביום המשפט, התייצב הרב בבית המשפט, וטען טעונים משכנעים וצודקים על כך שלא יתכן שיהודי זה חטף ילד נוצרי, וכל שכן שהכין מצות מדמו ר"ל.

השופט הקשיב, אך מאן להשתכנע. וכשראה שעורך הדין המאשים, משתק מול טיעונו של הרב, קם ואמר: אני מוכן לשחרר את הנאשם, אך ורק אם הרב יענה לי על שאלה.

פרשת חוקת

הרב הנהן בראשו, והשופט פתח ואמר: אני אומנם גוי, אך אני אוהב מידי פעם לעיין בתורה שלכם. ושם ראיתי דבר שמאוד קומם אותי. איך יתכן שכתוב בתורתכם דבר כמו שכתב רבי שמעון בר יוחאי שאומר: "אתם ישראל קרויים אדם, ואין אומות העולם קרויים אדם." מה אנחנו לא קרויים אדם לשיטתכם? שאג השופט הגוי. הרי זה גזענות מדרגה ראשונה! **איך יתכן שאתם נחשבים אדם יותר מאתנו?**

ענה לו הרב בשלווה: אענה לך בשאלה. תאמר לי אדוני השופט, נניח שיש אדם שמאוד זקוק לך שתעזור לו במשפט, בגלל חוכמתך וכישוריך. אך אדם זה גר במדינה מאוד רחוקה? האם היית נוסע לשם לייצג אותו?

ענה לו השופט: תשמע, מחוץ לגבולות המדינה זה כבר לא התחום שיפוט שלי. וחוץ מזה אני לא יכול ללכת כל כך רחוק, רק בשביל למלא צורך של אדם אחד ויחיד. בטוחני שיש שם במקום מגוריו אנשים שיוכלו לעזור לו..

ענה לו הרב: על זה בדיוק מדבר רבי שמעון בר יוחאי. כשהוא אומר שאנחנו ישראל קרואים אדם, זה מפני שאנחנו כל עם ישראל קרואים **אדם אחד**. כל אדם שבצרה, כולם ירצו לעזור, כי הרי הוא בשר מבשרם. והראיה לכך היא אני שבאתי ממדינה רחוקה מאוד, למרות שלא נפגשתי עם אדם זה מעולם. וכל זה בכדי לעזור לו כי אנחנו ממש אדם אחד. אך אתם אומות העולם, אינכם אדם! אתם אדם ועוד אדם ועוד אדם וכך הלאה.. כל אחד ואחד אדם בפני עצמו. אפילו אתה, אדוני השופט אמרת בעצמך, שיש גבול לכמות שתוכל להעניק לאדם אחר מאחריך. אם כן יותר נכון הוא לקרוא לעם ישראל- אדם. ולאומות העולם הרבה בני אדם, לא אחד.

שמע זאת השופט ונאלם דום!..

אכן כל עם ישראל משולים הם לאדם אחד. כמו שאומרים חז"ל: "כל ישראל ערביין זה בזה" (ברכות מח:). וצריכים אנו להשתדל ככל יכולתנו להשתדל בלימוד התורה למרות הקושי, כי זה בסיס הקיום של עם ישראל. "הם חיינו ואורך ימינו," זה הדבר שמייחד אותנו מכל האומות. "אָדָם, כִּי יָמוּת בְּאֵלֶּה." ברגע שאדם מתגבר על הקשיים וממעיט את עצמו ואת צרכיו הגשמיים, וקם כארי ללימוד התורה, נושא הוא בנטל ומגן גם על אלה שלא זכו ללמוד, **כי הרי כולנו אדם אחד**.

מקור: hayom.org.il